

Kertomus muutamista
muinaistutkimuksista Harja-
javallan pitäjässä kesällä
1906 (ort. erityiskertomuksia
Tealperin ja Saamanmäen seu-
duista) - Kertomukseen kuuluu
1 asemapiirros ja 1 valokuva.

Muita tutkimuksia varten suuella
1906 Harjavallassa ollessani kävin myös
jussakuissa paikoissa, joista minulle
paikalla oli ilmoituksia tehty, vaikka-
kaan ne eivät varsinaisesti matkasuun-
nitelmaani kuuluneet.

Jo lähettäessään lähetyksin kivika-
luja Historialliseen Museoon joulu-
kuussa 1905 oli torppari Feeli Laurila
maininnut mainitun pitäjän Torttilan
ja Tiervin talojen rajamailla Harja-
vallan kylässä olevista omittuisista
kuopista ja kaivoista, joiden luota
löydettyjä kivikaluja oli toimitettu
museoon. Isäntä Laurila yhdisti nämä
löydöt kuoppiin ja kaivoihin, jotka
hän siis luki kivikautisiksi kiinteik-
si muinaisjäänneksiksi. Saamanmä-
ellä sain paikasta vielä lisätietoja,
joiden vuoksi kävin siellä katsomassa.
Se paikka, josta kivikalut ovat
löydettyt, on Harjavallan Tiervin met-

sässä. Paikka on Torin mennessä rautatien vasemmalla puolella, n. 10 sylvä Pievariin johtavan tien ajasta, rautatien vallista n. 60 mtr. päässä ja Väinönpään rautavahtin tuvasta n. 1½ km. Harjavallan asemaa päin. Maaperä on siinä hyvin pehmeätä, melkein lentohiekan tapaista hietaa johon vasta rakennetulla tiellä kärrynpyörät aivan uppoavat. Tien syrjästä, jutin metsän rajasta n. 63 askelta länsiluoteeseen, löytyi nyt kaksi hiainkivilelyn palasta (R. N. 4718: 1-2) aivan maan pinnalta. Paikalla on kai siis varmasti kivi-kautinen asuinpaikka, vaikka siitä minkäänlaisia muita merkkejä sielläkään nähtävänä. Eteläänpäin n. 15 askelen päässä on suon tapainen.

Ne kuopat ja kaviot, joista isäntä Laurila oli puhunut, ovat rautatien pohjaispuolella Harjavallan Torttilan maalla. Täällä on kruunun vanhan satakruunan reunalta länteen päin n. 50-100 mtr. metsässä erilaisia kuoppia jokseenkin laajalla alalla. Kuoppien suuruus on n.

1,40 x 60 cm. Taisissa on lautapohjat
ja lautassinät saavilauduista tehdyt,
ja useissa on alinamaa uettä; näitä
sanataan kauraina käytetyin. Oli
miten oli, mitään muinaistieteellistä
merkitystä ei paikalla ole. Kuopat
ovat luultavasti Suomen sodan ajail-
ta, sillä Torttilassa sanataan entis-
aikaan alleen satilasten leiripaik-
ka. - Kuoppia tässä metsäsaarassa
on n. kymmenkunta. Tässä yhteydessä
sopii myös mainita, että Torttilassa ker-
nutaan alleen Torin kaupunki, ja sen
ja Talvin välisissä metsissä olisi so-
dille.

Helsingissä 26 p. Helmik. 1907

A. M. Saaremaa